

Työ ja turva -osasto/PV/ea

13.11.2019

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 80/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle aktiivimallin leikkureiden ja velvoitteiden kumoamista koskevaksi lainsäädännöksi

SAK kannattaa hallituksen esitystä aktiivimallin leikkureiden ja velvoitteiden kumoamisesta. SAK on tuonut vahvasti esiin vastustavansa aktiivimallia sen suunnittelun sekä koko olemassaolon ajan.

Aktiivimalli nousi esiin syksyllä 2016 valtiosihteeri Martti Hetemäen vetämässä kolmikantaisessa työryhmässä, jonka tehtävänä oli laatia yhteinen esitys työllisyyden lisäämiseksi sekä työttömyyden keston lyhentämiseksi. Pikaisella aikataululla työskennelleen työryhmän ehdotus ei kuitenkaan ollut yksimielinen. SAK vastusti aktiivimallin toteuttamista ja jätti työryhmän raporttiin eriävän lausuman. Aktiivimalli näyttäytyi heti työttömyysturvan leikkauksena eikä SAK osallistunut mallin valmisteluun sosiaali- ja terveysministeriössä.

Aktiivimallin keskeiseksi tavoitteeksi asetettiin työllisyyden lisääminen kannustamalla työttömiä aktiiviseen työnhakuun. Kannustimena toimi uhka työttömyysturvan leikkaamisesta ja tämän uskottiin lisäävän merkittävästi työllisyyttä. Kyseistä työllisyysvaikutusta ei ole kuitenkaan pystytty aktiivimallin voimassaolon aikana selkeästi osoittamaan.

Aktiivimalli on SAK:n jo alun perin esittämien näkemysten mukaisesti osoittautunut työttömyysturvan leikkuriksi, jota monien työttömien on omasta aktiivisuudestaan huolimatta ollut vaikea välttää. Erityisesti korkea ikä, osatyökykyisyys tai pitkittynyt työttömyys heikentävät työllistymisen mahdollisuuksia omasta halusta riippumatta. Töiden hakeminen tai toive palveluihin pääsemisestä ei yksin riitä, kun päätöksen osallistumisesta tekee joku muu. Mallia on näin pidetty erittäin epäoikeudenmukaisena.

SAK kannattaa hallituksen esityksen näkemystä, jonka mukaan työttömyyden alun omavastuuaikaa ei esitetä muutettavaksi. Pääministeri Sipilän hallitus leikkasi työttömyysturvaa 200 miljoonalla eurolla vuonna 2017 ja nosti tässä yhteydessä omavastuupäivät viidestä seitsemään arkipäivään. Aktiivimallin voimaantumisen yhteydessä omavastuupäivät palautettiin vuoden jälkeen aiempaan viiteen päivään. Omavastuupäivien nostaminen oli näin ollen alkujaan työttömyysturvan säästötoimenpide, jota ei ole nyt syytä uudistaa. Tämän vuoksi aktiivimallista on kumottava esityksen mukaisesti vain leikkurit ja velvoitteet.

Työ ja turva -osasto/PV/ea

13.11.2019

SAK tukee hallituksen linjausta aktiivimallista luopumisessa. Työttömien toimeentulon heikentäminen ei ole oikeanlainen kannuste työllisyyden edistämiseen. SAK on esittänyt työttömien työnhaun tukemiseksi henkilökohtaisen palvelun lisäämistä sekä työttömyysturvan karenssien lieventämistä ja huomattavaa lyhentämistä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot

sosiaaliasioiden päällikkö Pirjo Väänänen, pirjo.vaananen@sak.fi